

Arvidsjaurs kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Parkskolan, Arvidsjaurs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Arvidsjaurs kommun att senast den **23 oktober 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Skolinspektionen noterar att många skolor i dagsläget är starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av covid-19. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn. Skolinspektionen följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tillsyn som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om huvudmannen behöver längre uppföljningstid kontaktas Skolinspektionen för prövning.

Nedan redovisas de åtgärder som Skolinspektionen anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Huvudmannen får avhjälpa bristerna på annat sätt om det är möjligt.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Arvidsjaurs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Betyg beslutas om i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen; 6 kap. 10 §§ skolförordningen samt Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123))

Åtgärder

- Se till att betygs katalogen signeras av den eller de lärare som har beslutat om betygen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Arvidsjaurs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

- Elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet så att eleverna får pröva och utveckla sina intressen oberoende av könstillhörighet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att elevhälsan som en samlad resurs används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I detta ingår att elevhälsan ska medverka i att identifiera riskområden och behov av insatser samt utifrån det planera och genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser. Detta kan beröra områden som exempelvis rutiner för tidigt upptäckt av elever som behöver stöd i skolarbetet, arbetsmiljö, stress, psykisk ohälsa, mat- och levnadsvanor, fysisk aktivitet, kränkande behandling, relationer och normer.
- Säkerställa att eleverna ges en studie- och yrkesvägledning som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildning och yrkesverksamhet. I det ingår att:
 - a) Se till att det finns tillgång till studie- och yrkesvägledare eller personal som fått i uppdrag av rektorn att fullgöra arbetsuppgifter som studie- och yrkesvägledare.
 - b) Rektorn ska se till att det finns en övergripande planering för hur studie- och yrkesvägledning ska bedrivas kontinuerligt och integrerat i utbildningen och särskilt inför de val som skolan erbjuder. Planeringen kan omfatta undervisning, information och vägledningssamtal.
 - c) Rektorn ska göra en arbetsfördelning som tydliggör hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal.

Bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i skolans betygskatalog. Betygskatalogen är inte alltid signerad av den eller de lärare som har beslutat om betygen.

Tillsynen visar också att elevhälsan inte används som en samlad resurs, i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Vidare visar tillsynen att eleverna inte ges en studie- och yrkesvägledning som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildning och yrkesverksamhet.

Föreläggande

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att betygs katalogen inte alltid signerats av den eller de lärare som har beslutat om betygen. Tillsynen visar att det i fall då en icke legitimerad lärare har bedrivit undervisningen enbart är den medbedömande legitimerade lärare som har signerat uppgiften om betyg i betygs katalogen, och att det saknas signatur av den icke legitimerade lärare som har bedrivit undervisningen.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt skollagen ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Enligt skolförordningen ska beslut om betyg dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs.

Av Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att betygs katalogen ska föras löpande och den får föras på papper eller elektroniskt. I grundskolan ska beslut om betyg föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Det ska framgå av betygs katalogen om ett ämne har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Vidare framgår att betygs katalogen ska innehålla identifieringsuppgifter bland annat namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg, Statistiska centralbyråns skolenhetskod och elevens namn samt elevens personnummer eller motsvarande (SKOLFS 2011:123).

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygs katalog för vårterminen och höstterminen 2019. I de fall där undervisningen genomförts av lärare som saknar legitimation finns exempel på betyg som inte signerats av både undervisande lärare och medbedömande legitimerad lärare. I dessa fall har enbart den medbedömande legitimerade läraren signerat uppgiften om betyg i betygs katalogen. Att detta förekommer bekräftas också i intervju med rektorn och lärare.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte de krav som följer av gällande bestämmelser och Arvidsjaurs kommun föreläggs därför att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte verkar som en samlad resurs i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Elevhälsan saknar en mötesstruktur som möjliggör att de kan arbeta en samlad resurs och elevhälsans roll på skolan är otydlig. Under det innevarande läsåret har det varken genomförts eller planerats för några hälsofrämjande eller förebyggande insatser i elevhälsans samlade regi.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsans arbete ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Arbetet med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, undervisning om tobak och alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (prop. 2009/10:165 s. 276).

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med lärare, rektor och representanter för elevhälsan framkommer att det under läsåret inte bedrivits något hälsofrämjande och förebyggande arbete av elevhälsan som en samlad resurs. Elevhälsan uppger att det under föregående år varit en omsättning på personal i ledande funktioner för elevhälsan hos huvudmannen vilket medfört att elevhälsans roll och uppdrag varit oklart på skolan. I intervju med elevhälsan framkommer att det finns en planering för möten under den senare delen av vårterminen där hälsofrämjande- och förebyggande aktiviteter ska planeras.

Studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i den studie- och yrkesorienterande verksamheten. Det saknas en planering för hur skolan ska bedriva studie- och yrkesorienterande verksamhet och det finns inte någon personal som har uppdraget att utföra uppgifter som studie- och yrkesvägledare. Även om några lärare genomför enstaka insatser bedömer Skolinspektionen att den studie- och yrkesvägledningen behöver organiseras och planeras för att uppfylla skolförfattningarnas krav.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildning och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

I förarbeten till skollagen (prop. 2009/10: 165, s. 278 och 659) anges att kompetens för studie- och yrkesvägledning främst finns hos personer som är anställda för denna verksamhet men att även rektorer och lärare har ett visst ansvar att förmedla sådan kunskap. Vidare anges att lärare, skolledare och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Av Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 2013:180) framgår att rektorn bör se till att det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning, se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och integrerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval, samt se till att eleverna, utifrån sina behov, erbjuds vägledningssamtal. Vidare framgår att rektorn bör tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem. I kommentarerna till de allmänna råden anges att rektorn behöver göra en tydlig arbetsfördelning för att säkerställa att eleverna får den studie- och yrkesorienterande verksamhet som de har behov av. I arbetsfördelningen behöver det framgå vem som ansvarar för vissa särskilda insatser och vilka generella uppgifter som ligger på respektive yrkesgrupp. I arbetsfördelningen behöver också formerna för samverkan kring frågor som rör studie- och yrkesvägledningen framgå. Rektorn behöver se till att det finns förutsättningar för en sådan samverkan (s.17 f).

Skolinspektionens utredning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det inte bedrivs någon planerad studie- och yrkesorienterande verksamhet vid skolan. I intervjuer med rektor och lärare framkommer att skolan saknar en studie- och yrkesvägledare. Rektor har inte heller gett någon lärare eller annan personal i uppdrag att utföra uppgifter kopplade till studie- och yrkesvägledning på skolan. Vissa punktinsatser inom området studie- och yrkesvägledning har dock utförts på eget initiativ av lärare.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte de krav som följer av gällande bestämmelser och Arvidsjaurs kommun föreläggs därför vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Arvidsjaurs kommun uppfyller författningarnas krav inom områdena Undervisning och lärande, Extra anpassningar och särskilt stöd, Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt Styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Linnéa Lundberg

Linnéa Lundberg
Beslutsfattare
Signerat av: Linnéa Lundberg

X Magnus Ledman

Magnus Ledman
Föredragande
Signerat av: Magnus Ledman

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anders Holmgren och jurist Caroline Rönnegard medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilaga: Bilaga 1: Fakta om Parkskolan

Fakta om Parkskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Arvidsjaurs kommun under våren 2020. Parkskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 februari 2020 och en intervju via telefon genomfördes den 24 februari 2020.

Parkskolan ligger i Glommersträsk, ca 45 km sydost om Arvidsjaurs tätort. Skolan bedriver verksamhet för elever i förskoleklass och grundskola i årskurserna 1-6 och har sammantaget 28 elever. Eleverna är uppdelade i olika grundgrupperingar; förskoleklass i en grupp och årskurserna 2-3 i en annan grupp och årskurserna 4-6 i en tredje grupp. Innevarande läsår finns inga elever i årskurs 1.

Andel legitimerade lärare med behörighet, heltidstjänster är 47,1 procent jämfört med 70,5 procent för riket läsåret 2018/2019.

Vid skolenheten bedrivs även förskole- och fritidshemsverksamhet. Skolinspektionens tillsyn över kommunens förskolor och fritidshem genomförs på kommunövergripande nivå och behandlas i separata beslut.

Skolan leds av en rektor, vilken i sitt uppdrag även har rektorsansvar för ytterligare en kommunal grundskolenhet.

Måluppfyllelse

På grund av lågt elevantal bör statistiska jämförelser hanteras med försiktighet, och skolenhetens resultat vad gäller andel elever som uppnått kunskapskraven i respektive ämne samt resultat av nationella prov finns inte publicerade i Skolverkets officiella statistik (SIRIS).

I samband med tillsynen har huvudmannen redovisat skolenhetens måluppfyllelse. Läsåret 2018/2019 har samtliga elever i årskurs 6 nått kunskapskraven i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav.

Av Skolenkäten som genomfördes våren 2019 framgår inte några resultat för elever i årskurs 5 vid Parkskolan på grund av för lågt antal svarande.